

Titulació	Tipus	Curs
2500256 Antropologia Social i Cultural	OB	2

Professor/a de contacte

Nom: Jose Antonio Mansilla Lopez

Correu electrònic: jose.mansilla@uab.cat

Equip docent

(Extern) Per determinar

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Aquesta assignatura no té prerequisits però és recomana haver cursat prèviament l'assignatura "Història de l'antropologia I: dels Antecedents a Boas" per poder-ne fer un bon seguiment.

Objectius

Es tracta d'una assignatura que forma part de la Matèria "Historia de la Antropologia" i continua el desenvolupament històric de l'antropologia iniciat al primer semestre de 2n curs amb la "Història de l'Antropologia I." Aquesta part es fa en el segon semestre de 2n curs i explica les principals escoles i paradigmes teòrics que es van desenvolupar en les antropologies hegemòniques després de la Segona Guerra Mundial, fins arribar a la crisi postcolonial dels anys 70 i els primers plantejaments postmoderns.

El seu objectiu formatiu primordial és donar conèixer les principals escoles i teories antropològiques del període, per tal que l'estudiant pugui donar coherència històrica a les lectures que es fan de forma dispersa al llarg del Grau i que són sistematitzades de maneres molt diferents a la resta de les assignatures. En finalitzar el curs l'alumnat hauria de ser capaç de donar raó de:

- Les característiques generals, teòriques i metodològiques de les diferents escoles o corrents que s'han succeït en aquest període de la història de l'antropologia;
- Les tesis i desenvolupaments principals de cadascun dels/les autors/es considerats/des.

Competències

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Aprehendre la diversitat cultural a través de l'etnografia i avaluar críticament els materials etnogràfics com a coneixement de contextos locals i com a proposta de models teòrics.
- Demostrar habilitats per treballar de manera autònoma o en equip per tal d'assolir els objectius planificats, en aquest cas en contextos multiculturals i interdisciplinaris.
- Demostrar que es coneix i es comprèn la història de la teoria antropològica i la gènesi dels seus conceptes bàsics.
- Fer servir les eines digitals i interpretar fonts documentals específiques de manera crítica.
- Fer treballs escrits o presentacions orals efectius i adaptats al registre adequat en diferents llengües.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Utilitzar el corpus etnogràfic i teòric de la disciplina amb capacitat d'anàlisi crítica i de síntesi.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament els principis, valors i procediments que regeixen l'exercici de la professió.
2. Analitzar les desigualtats per raó de sexe/gènere i els biaixos de gènere en l'àmbit de coneixement propi.
3. Avaluar críticament els materials etnogràfics com a proposta de models teòrics.
4. Comunicar fent un ús no sexista ni discriminatori del llenguatge.
5. Establir la connexió històrica entre el coneixement etnogràfic i el desenvolupament teòric.
6. Explicar aspectes de la història de la ciència utilitzant la terminologia pròpia de la disciplina.
7. Explicar el codi deontològic, explícit o implícit, de l'àmbit de coneixement propi.
8. Exposar els conceptes propis de la història de la ciència.
9. Expressar les idees amb un vocabulari específic adequat a la disciplina.
10. Fer un ús ètic de la informació, sobretot quan té caràcter personal.
11. Identificar els desenvolupaments disciplinaris recents i la vinculació de la teoria antropològica amb les disciplines socials afins en el seu desenvolupament històric i en les tendències interdisciplinàries actuals.
12. Identificar els elements clau de la tradició cultural occidental a partir del segle XIX fins a l'actualitat.
13. Identificar i aplegar críticament la bibliografia bàsica que ha conformat el camp d'estudi.
14. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
15. Identificar les principals desigualtats i discriminacions per raó de sexe/gènere presents a la societat.
16. Identificar les teories sobre l'espècie humana en la seva relació amb la producció de la societat i la cultura.
17. Integrar de manera holística els desenvolupaments dels camps clàssics de l'antropologia.
18. Planificar la feina de manera efectiva individualment o en grup per a la consecució dels objectius plantejats.
19. Proposar projectes i accions que estiguin d'acord amb els principis de responsabilitat ètica i de respecte pels drets humans i els drets fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
20. Proposar projectes i accions que incorporin la perspectiva de gènere.
21. Reconèixer i interpretar les principals orientacions teòriques al llarg de la història de la disciplina des del segle XIX fins a l'actualitat.
22. Treballar en equip respectant les diverses opinions.
23. Utilitzar els conceptes bàsics de la teoria antropològica.
24. Valorar com els estereotips i els rols de gènere incideixen en l'exercici professional.
25. Valorar l'impacte de les dificultats, els prejudicis i les discriminacions que poden incloure les accions o projectes, a curt o llarg termini, en relació amb determinades persones o col·lectius.
26. Valorar la fiabilitat de les fonts, seleccionar dades rellevants i contrastar la informació.

Continguts

BLOC TEMÀTIC I. Introducció: quina història de quina antropologia

BLOC TEMÀTIC II. L'antropologia funcionalista britànica i la figura d'Evans-Pritchard

BLOC TEMÀTIC III. L'antropologia francesa i l'estructuralisme de Lévi-Strauss

BLOC TEMÀTIC IV. L'antropologia dels EUA després de la Segona Guerra Mundial: el debat entre materialisme i simbolisme

BLOC TEMÀTIC V. Materialismes: Marvin Harris

BLOC TEMÀTIC VI. Simbolismes: Marshall Sahlins

BLOC TEMÀTIC VII. La caiguda del mur de Berlín i el gir postmodern: Clifford Geertz

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	40	1,6	23, 24, 1, 3, 5, 7, 6, 8, 15, 12, 11, 16, 17, 19, 21
Discussió de textos	9	0,36	2, 23, 26, 4, 24, 1, 3, 5, 6, 8, 9, 15, 12, 11, 16, 17, 19, 21, 25
Tipus: Supervisades			
Tutories individuals i en grup	2	0,08	23, 3, 22, 5, 6, 8, 12, 11, 16, 17, 21
Tipus: Autònomes			
Elaboració de treballs	30	1,2	23, 3, 13, 5, 6, 8, 9, 14, 12, 11, 16, 17, 21
Estudi i treball personal	40	1,6	23, 1, 3, 13, 5, 6, 8, 12, 11, 16, 17, 18, 21
Lectures	15	0,6	23, 26, 1, 3, 13, 5, 6, 8, 14, 12, 11, 16, 17, 18, 21

A. Classes teòriques i pràctiques dirigides pel professorat: Classes magistrals amb suport de TIC i seminaris de debat en gran grup i discussió de textos.

B. Cerca de documentació, lectura de textos, redacció de treballs.

C. Estudi: Realització d'esquemes, mapes conceptuals i resums.

D. Tutories: Atenció personalitzada a l'estudiant al despatx o a l'aula. L'horari i lloc d'atenció a l'alumnat serà proporcionat el primer dia de classe i estarà penjat a l'Aula moodle.

MATERIAL DOCENT

Per poder seguir el ritme docent del curs, cal que els alumnes realitzin un seguit de lectures obligatòries que s'indicaran a l'inici de l'assignatura.

La bibliografia general recollida en aquesta Guia Docent ofereix manuals que s'espera que els estudiants

utilitzin per a complementar el temari més enllà del que s'explica a l'aula. Durant el transcurs de les sessions presencials pot ser que es recomani altra literatura complementària.

DINÀMICA DE TREBALL

El curs es compon de 7 blocs temàtics. Cada bloc temàtic anirà acompanyat d'una o varies lectures obligatòries (capítol de llibre o article) que seran la base per a la discussió a classe al final de cada bloc temàtic. Les lectures obligatòries complementen els apunts i també serà material a tenir en compte per als treballs d'avaluació. Es pot demanar algun treball individual o grupal sobre un llibre sencer o monografia ubicada en algun dels temes, que serà indicada pel professor/a o bé a escollir per l'alumnat d'entre un llistat. Les lectures obligatòries dels comentaris i el calendari de lliurament dels treballs i l'examen es donaran el primer dia a classe i a l'aula moodle.

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Lliurament del treball en grup	40%	10	0,4	2, 23, 26, 10, 4, 24, 1, 3, 22, 5, 7, 6, 8, 15, 12, 11, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 25
Participació en debats	10%	1	0,04	2, 23, 26, 10, 4, 24, 1, 3, 13, 22, 5, 7, 6, 8, 9, 14, 15, 12, 11, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 25
Proves escrites	50%	3	0,12	23, 3, 13, 5, 6, 8, 9, 14, 12, 11, 16, 17, 21

L'avaluació de la assignatura s'entén com un procés continu i progressiu, que s'estén durant tot el període lectiu i es desenvolupa a partir de la realització de diferents activitats d'avaluació:

Mòdul de treballs (40% de la nota final):

Treball en grup sobre un tema escollit pels/les estudiants d'una llista proposada pel professorat. Les pautes per a la realització del treball i la rúbrica d'avaluació es donaran durant els primers dies de classe.

Mòdul de proves escrites (50% de la nota final):

Es faran dos exàmens (25% cada un) sobre el temari treballat a classe i les lectures obligatòries.

Per considerar superada l'assignatura cal obtenir una nota final mínima de 5, resultat de la mitjana de les notes de cada mòdul segons el seu percentatge de la nota final. No obstant això, la nota de l'examen sempre ha de ser superior a 5 per poder fer la mitjana amb el treball grupal i la participació.

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professorat informará l'alumnat (a l'aula i via Campus Virtual) del procediment i data de revisió de les qualificacions.

Al principi de curs es lliurarà el cronograma amb les dates de lliurament del treball, discussions de les lectures obligatòries i realització dels exàmens. També es lliurarà el llistat de les lectures obligatòries, que estaran disponibles en format PDF al Campus Virtual.

Mòdul de participació en debats (10% de la nota final):

Durant el curs es plantejaran diferents debats sobre els temes tractats a classe i és d'importància la participació de l'alumnat.

AVALUACIÓ EN CAS DE NO-PRESENCIALITAT:

En cas que les proves no es puguin fer presencialment (justificant degudament per malaltia, etc.) s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, etc. El professorat vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

CRITERIS D'AVUACIÓ:

L'absència o lliurament fora de termini de les activitats d'avaluació, sense una causa degudament justificada i acreditada, significa que aquella activitat no serà avaluada. No s'acceptaran evidències d'avaluació que no s'ajustin als estàndards de format de les pautes i rúbriques de realització dels treballs.

SOBRE PLAGI EN ELS TREBALLS I/O CÒPIA EN ELS EXAMENS:

S'aplicarà la normativa vigent : Article 116. Resultats de l'avaluació (Article modificat per Acord de Consell de Govern de 19 de març de 2015):

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

QUALIFICACIÓ DE "NO AVALUABLE"

L'estudiant rebrà la qualificació de No avaluable sempre que no hagi realitzat algun dels dos examens i/o no hagi presentat el treball en grup, excepte per causes justificades i degudament acreditades. En tot cas, l'estudiant rebrà la qualificació de "No avaluable" sempre que no hagi lliurat més del 30% de les activitats d'avaluació.

CRITERIS DE REAVALUACIÓ

Podrà optar a recuperació l'alumnat suspès que compleixi els criteris per ser avaluable (és a dir, que hagi fet els examens i/o lliurat el treball en grup). Per participar al procés de recuperació l'estudiant ha d'haver obtingut una qualificació mínima final, que no pot superar en cap cas el 3,5. La recuperació consistirà en un examen de la part suspesa. El mòdul de participació no és recuperable.

AVALUACIÓ ÚNICA

Mòdul de treballs (40% de la nota final):

Treball individual sobre un tema escollit pels/les estudiants d'una llista proposada pel professorat. Les pautes per a la realització del treball i la rúbrica d'avaluació es donaran durant els primers dies de classe.

Mòdul de proves escrites (40% de la nota final):

Es farà 1 examen sobre el tema treballat a classe i les lectures obligatòries.

Per considerar superada l'assignatura cal obtenir una nota final mínima de 5, resultat de la mitjana de les notes de cada mòdul segons el seu percentatge de la nota final. No obstant això, la nota de l'exàmen sempre ha de ser superior a 5 per poder fer la mitjana amb el treball grupal i la ressenya.

Mòdul de ressenya (20% de la nota final):

S'haurà d'entregar una ressenya feta a partir d'un llibre recomanat pel professor.

Bibliografia

MANUALS RECOMANATS:

BONTE, Pierre & IZARD, Michael: *Diccionario de Etnología y Antropología*, Madrid: Akal, 1996.

BARNARD, Alan & SPENCER, Jonathan: *Encyclopedia of social and Cultural Anthropology*, London: Routledge, 1996 (2002).

ENCICLOPEDIA INTERNACIONAL DE LAS CIENCIAS SOCIALES, dirigida por David L. Sills [Ed. Española, director Vicente Cervera Tomás], Madrid: Aguilar, 1974-1977.

HARRIS, Marvin, *El desarrollo de la teoría antropológica*, Madrid, Siglo XXI, 1983.

KUPER, Adam. *Antropología y antropólogos. (La escuela británica: de 1922 a 1972)*, Barcelona: Ed. Anagrama, 1974

MARTÍNEZ VEIGA, Ubaldo, *Historia de la antropología. Teorías, praxis y lugares de estudio*, Madrid: UNED, 2008.

MARZAL, Manuel, *Historia de la antropología. Volumen 2. Antropología cultural*, Quito: Ediciones Abya-Yala, 1996.

MARZAL, Manuel, *Historia de la antropología. Volumen 3. Antropología social*, Quito: Ediciones Abya-Yala, 1996.

REYNOSO, C., *Corrientes en antropología contemporánea*, Buenos Aires, Biblos, 1998.

REYNOSO, C. (compl), *El surgimiento de la antropología postmoderna*, México: Gedisa, 1992.

REYNOSO, C. *Corrientes teóricas en Antropología: Perspectivas desde el Siglo XXI*, Universidad de Buenos Aires, 2020.

SAHLINS, Marshall: *Cultura y razón práctica. Contra el utilitarismo en la teoría antropológica*, Barcelona: Gedisa, 1988.

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA:

AZCONA, J., *Para comprender la antropología*, Estella, Verbo Divino, 1987 (vol. 1, "La historia"; vol. 2, "La cultura").

BARTH, F. et alt. (2012). *Una disciplina, cuatro caminos. Antropología británica, alemana, francesa y estadounidense*. Buenos Aires: Prometeo Libros.

BOHANNAN, P. y GLAZER, M., *Antropología. Lecturas*, Barcelona, McGraw Hill Interamericana, 1992.

CARO BAROJA, J., *Los fundamentos del pensamiento antropológico moderno*, Madrid, CSIC, 1991.

DARNELL, Regna (comp.), *Readings in the History of Anthropology*, New York, Harper & Row Publishers, 1974.

DESCOLA, Ph. et alt., *Les idées de l'anthropologie*, París, A. Colin, 1988.

ERIKSEN, Thomas Hylland & NIELSEN, Finn Sivert (2001). *A history of Anthropology*. London: Pluto Press.

- EVANS-PRITCHARD, E.E., *Historia del pensamiento antropológico*, Madrid, Cátedra, 1987.
- GEERTZ, C., *El antropólogo como autor*, Madrid: Paidós, 1989
- GEERTZ, C., *Tras los hechos. Dos países, cuatro décadas y un antropólogo*, Madrid: Paidós.
- KAHN, J.S. (ed.), *El concepto de cultura: textos fundamentales*, Barcelona, Anagrama, 1975.
- KAPLAN, D. y MANNERS, R.A., *Introducción crítica a la antropología cultural México*, Nueva Imagen, 1979.
- KILANI, Mondher, *Introduction à l'anthropologie*, Paris, Editions Payot, 1996.
- KUPER, A., *Cultura. La versión de los antropólogos*, Barcelona: Paidós, 2001.
- LINS RIBEIRO, G. & ESCOBAR, A. (eds.), *Antropologías del mundo. Transformaciones disciplinarias dentro de sistemas de poder*, México: Universidad Autónoma Metropolitana/Centro de Investigaciones y Estudios Superiores en Antropología Social/ Universidad Iberoamericana/Envió/The Wenner-Gren International, 2009.
- LLOBERA, J.R., *La antropología como ciencia*, Barcelona, Anagrama, 1975 (especialmente, Llobera, J.R.: "Postscriptum: algunas tesis provisionales sobre la naturaleza de la antropología", pág. 373-287).
- LOMBARD, J., *L'anthropologie britannique contemporaine*, París, P.U.F., 1972.
- LOMBARD, J., *Introducción a la etnología*, Madrid, Alianza editorial, 1997.
- LOWIE, R.H., *Historia de la etnología*, México, F.C.E., 1946.
- MERCIER, P., *Historia de la antropología*, Madrid, Península, 1995.
- ORTNER, Sherry, "Teoría en Antropología desde los sesentas", *Estudios comparativos en Sociedad e Historia* 26(1):126-166, 1984.
- PALERM, A., *Historia de la etnología: los profesionales británicos*, México, Instituto Nacional de Antropología e Historia, 1977.
- ROSSI, I. y O'HIGGINS, E., *Teorías de la cultura y métodos antropológicos*, Barcelona, Anagrama, 1981.
- SPERBER, D., *El simbolismo en general*, Barcelona: Anthropos, 1988.
- STOCKING, G. W. (ed.), *Observers observed. Essays on Ethnographic Fieldwork [History of Anthropology (I)]*, Madison, University of Wisconsin Press, 1985.
- STOCKING, G. W. (ed.), *Functionalism Historicized. Essays on British Social Anthropology [History of Anthropology (II)]*, Madison, University of Wisconsin Press, 1984.
- STOCKING, G. W. (ed.), *Objects and Others. Essays on Museums and Material Culture [History of Anthropology (III)]*, Madison, University of Wisconsin Press, 1985.
- STOCKING, G. W. (ed.), *Malinowski, Rivers, Benedict and Others. Essays on Culture and Personality [History of Anthropology (IV)]*, Madison, University of Wisconsin Press, 1986.
- STOCKING, G. W., *After Tylor. British Social Anthropology, 1888-1951*, London, The Athlone Press, 1999.
- STOLCKE, Verena, "De padres, filiaciones y malas memoria. Qué historias de qué antropologías?" en J. Bestard i Camps (coord.), *Después de Malinowski*. Sta Cruz de Tenerife: Asociación Canaria de Antropología, pp. 147-198, 1993.

Llista d'idiomes

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt

PROVISIONAL